

Instrukcja pracy dyspozytora Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego Nadleśnictwa Białowieża

Instrukcja reguluje pracę PAD i określa zakres obowiązków dyspozytora.

1. Niniejsza instrukcja stanowi integralną część dokumentacji PAD, w skład której ponadto wchodzi:
 - a) ścienna mapa topograficzna nadleśnictwa w skali 1:50 000 do ustalania miejsca pożaru, dostępna również w wersji elektronicznej;
 - b) „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru”, będące zbiorem informacji, dokumentów i procedur umożliwiającym sprawne zorganizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej przez nadleśnictwo;
 - c) wykaz sprzętu do gaszenia i dogaszania pożarów pozostającego w dyspozycji;
 - d) grafik dyżurów pełnomocników nadleśniczego;
 - e) grafik dyżurów pracowników terenowych Służby Leśnej (leśniczy, podleśniczy);
 - f) numery telefonów i adresy e-mail osób funkcyjnych i jednostek nadrzędnych, podległych i współpracujących;
 - g) wykaz kryptonimów głównych stacji bazowych;
 - h) „Instrukcja ochrony przeciwpożarowej lasu”;
 - i) instrukcja postępowania w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania;
 - j) „Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu podstawowych prac z zakresu gospodarki leśnej” (Zarządzenie nr 36 Dyrektora Generalnego LP z dnia 20 kwietnia 2012 r.);
 - k) „Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów” (Dz. U. Nr 58, poz. 405 z późn. zm.);
 - l) instrukcja obsługi programu „Model pożaru lasu”;
 - m) „Plan zabezpieczenia przeciwpożarowego Puszczy Białowieskiej”.
2. Dyspozytor ma obowiązek przyjechać do biura nadleśnictwa celem przystąpienia do pełnienia dyżuru w PAD (zgodnie z „Harmonogramem...” w pkt 8) po uprzednim, samodzielnym ustaleniu, że na stronie internetowej TRAX Elektronik (www.traxelektronik.pl) lub RDLP w Białymstoku, ogłoszono na godzinę 9:00 lub 13:00 - 1, 2 lub 3 stopień zagrożenia pożarowego.
Dyżuru nie prowadzi się jeżeli na godzinę 9:00 lub 13:00 ogłoszono 0-wy stopień zagrożenia pożarowego, lecz o tym fakcie dyspozytor obowiązany jest poinformować telefonicznie osoby, mającego pełnić w tym dniu dyżur (według grafików dyżurów).
3. Dyspozytor prowadzi na bieżąco „Dziennik pracy dyspozytora PAD” w którym odnotowuje wszystkie zdarzenia, otrzymane polecenia Nadleśniczego, Zastępcy Nadleśniczego, Pełnomocnika Nadleśniczego pełniącego dyżur, Regionalnego PAD, odpowiednich służb PSP i innych upoważnionych osób oraz wykonane czynności, wchodzące w zakres obowiązków, mające znaczenie dla późniejszej analizy przebiegu dyżuru.
4. Do podstawowych obowiązków dyspozytora należy:
 - a) sprawdzenie stanu łączności radiowej oraz prowadzenie nasłuchu radiowego kanałów LP oraz powiatowej (miejskiej) komendy Państwowej Straży Pożarnej;
 - b) ustalenie i odnotowanie w „Dzienniku pracy dyspozytora PAD” stopnia zagrożenia pożarowego lasu ogłoszonego dla strefy prognostycznej, w której znajduje się Nadleśnictwo Białowieża, na godzinę 9:00 i 13:00 ze strony internetowej TRAX Elektronik (www.traxelektronik.pl) lub RDLP w Białymstoku;
 - c) w dni wolne od pracy i święta, telefoniczne powiadomienie Pełnomocnika Nadleśniczego oraz pracownika Służby Leśnej zatrudnionego na stanowisku leśniczego lub podleśniczego, pełniących w danym dniu dyżur (według grafików dyżurów), o stopniu zagrożenia pożarowego ogłoszonym na godzinę 9:00 (najpóźniej do godziny 11:30) i na godzinę 13:00 (najpóźniej do godziny 14:30);
 - d) w sytuacjach awarii systemu informatycznego lub gdyby stopień zagrożenia pożarowego nie został ogłoszony (brak danych), informacje o stopniu zagrożenia pożarowego należy uzyskać w PAD RDLP w Białymstoku);

Załącznik nr 1 - Opis przedmiotu zamówienia

- e) przyjmowanie meldunków i zgłoszeń o pożarach, przypadkach zagrożenia pożarowego (nielegalne ogniska), klęskach żywiołowych, przypadkach wścieklizny zwierząt lub o innych zagrożeniach dla obszarów leśnych;
 - f) niezwłoczne powiadomienie Pełnomocnika Nadleśniczego pełniącego dyżur o zaistniałych pożarach, klęskach żywiołowych i innych sytuacjach nadzwyczajnych;
 - g) w wypadku powstania pożaru, współpraca z Pełnomocnikiem Nadleśniczego przy organizacji akcji gaśniczej i alarmowaniu sił i środków nadleśnictwa;
 - h) współpraca z innymi nadleśnictwami w zakresie wykrywania i lokalizacji pożarów;
 - i) drukowanie map niezbędnych uczestnikom akcji gaśniczej;
 - j) informowanie w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania (zgodnie z instrukcją), PAD RDLP Białystok oraz Powiatowych i Gminnych Centrów Zarządzania Kryzysowego o wszelkich istotnych zagrożeniach dla ludzi, lasu i środowiska naturalnego.
5. Po otrzymaniu zgłoszenia o pożarze, dyspozytor PAD ma obowiązek:
- a) ustalić dokładnie miejsce pożaru w terenie – na podstawie otrzymanych informacji oraz dostępnych map (również w wersji elektronicznej);
 - b) ustalić najdogodniejszą drogę dojazdu do pożaru lub miejsca w jego pobliżu;
 - c) zanotować w „Dzienniku pracy dyspozytora PAD” dokładny czas (godzinę i minutę) zgłoszenia, dane zgłaszającego, ustalone miejsce pożaru i trasę dojazdu;
 - d) powiadomić o pożarze:
 - Pełnomocnika Nadleśniczego pełniącego dyżur (według grafiku dyżurów),
 - stanowisko kierowania właściwej terenowo Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej,
 - regionalny PAD w Białymstoku (należy powiadomić natychmiast po zaalarmowaniu jednostek ratowniczych),
 - pracownika Służby Leśnej (leśniczy, podleśniczy) pełniącego dyżur (według grafiku dyżurów),
 - kierownictwo nadleśnictwa,
 - właściwe służby terenowe nadleśnictwa.
 - e) zaalarmować i skierować do pożaru własne siły nadleśnictwa (Służba Leśna, leśniczowie leśnictw na terenie których znajdują się magazynki sprzętu p.poż., kierowcy) oraz środki i sprzęt do gaszenia pożarów lasu będący do dyspozycji w bazach p.poż. lub pomocniczy;
 - f) utrzymywać łączność z miejscem akcji gaśniczej;
 - g) wykonywać polecenia - pełnomocnika nadleśniczego uczestniczącego w akcji gaśniczej, Kierującego Działaniami Ratowniczymi (KDR) z ramienia PSP, PAD RDLP;
 - h) korzystać z programu „Model pożaru lasu” umożliwiającego prognozowanie rozwoju i rozprzestrzeniania się pożaru;
 - i) drukować mapy niezbędne uczestnikom akcji gaśniczej;
 - j) w razie potrzeby żądać pomocy lotnictwa, za pośrednictwem PAD RDLP w Białymstoku.
 - k) prowadzić korespondencję z pilotami i koordynować działania statków powietrznych do czasu nawiązania łączności przez pilota z pełnomocnikiem nadleśniczego lub KDR.
 - l) pośredniczyć w przekazywaniu informacji pomiędzy statkami powietrznymi a PAD RDLP.
 - m) aktualizować dane o rozwoju pożaru.
 - n) przekazywać do PAD RDLP informacje o pożarze oraz uzgadniać na bieżąco potrzebę użycia dodatkowych statków powietrznych.
 - o) w razie potrzeby zgłaszać zapotrzebowanie na siły i środki będące w dyspozycji RDLP.
 - p) w wypadku powstania pożaru drzewa – pomnika przyrody, w zgłoszeniu zdarzenia do straży pożarnej oprócz niezbędnych informacji należy przekazać przyjmującemu meldunek, że płonie drzewo pomnikowe, jaki jest charakter spalania, co objął ogień (np. pień, konary), jaka jest wysokość drzewa itp. dane, które ułatwią właściwe dysponowanie sił i środków.

Załącznik nr 1 - Opis przedmiotu zamówienia

Podstawowym środkiem łączności pomiędzy statkami powietrznymi a PAD nadleśnictwa jest radiotelefon działający w paśmie LP.

Korespondencja z samolotami powinna się ograniczać do krótkich i zwięzłych informacji i dyspozycji. Miejsce pożaru lub zagrożenia lokalizuje się według charakterystycznych punktów geograficznych lub koordynatów, podając możliwy sposób dojazdu.

Pilot obowiązany jest podać orientacyjną powierzchnię pożaru, kierunek jego rozprzestrzeniania się oraz krótką charakterystykę sąsiednich drzewostanów, np.: „pali się ok. 5 arów ściółki w starym drzewostanie, rozprzestrzenia się w kierunku północnym, zagrożony jest młodnik ok. 10 ha, pożar dochodzi do młodnika”.

Podczas lotu patrolowego pilot przekazuje informację do PAD właściwego nadleśnictwa.

Podczas prowadzenia rozpoznania w miejscu pożaru przekazuje informacje w pierwszej kolejności do kierującego akcją gaśniczą, a w pozostałych sytuacjach do PAD nadleśnictwa.

W razie otrzymania z punktu obserwacyjnego lub od osób postronnych informacji o dymie, PAD RDLP, na wniosek PAD nadleśnictwa, powinien zlecić LBL wykonanie lotu rozpoznawczego. Gdy w rejonie zagrożenia znajduje się samolot patrolowy, PAD nadleśnictwa w uzgodnieniu z PAD RDLP powinien skierować tam samolot patrolowy.

Temperatura powietrza powyżej 24°C, wilgotność względna powietrza poniżej 40%, brak opadów atmosferycznych i brak zachmurzenia lub zachmurzenie małe są parametrami, które określają tzw. pogodę pożarową, podczas której powstaje ponad 60% pożarów lasu.

6. Po zakończeniu akcji gaśniczej dyspozytor współdziała w organizacji zabezpieczenia pożarzyska (odnotowuje przejęcie pożarzyska przez Pełnomocnika Nadleśniczego, sposób zabezpieczenia) oraz przekazuje do regionalnego PAD-u wstępny meldunek pożarowy (w meldunkach należy posługiwać się klasyfikacją przyczyn powstania pożaru zawartą w Instrukcji Ochrony Przeciwożarowej Lasu).
7. Wszystkie wątpliwości co do podjętych działań należy konsultować z Pełnomocnikiem Nadleśniczego pełniącym dyżur.
8. Harmonogram pełnienia dyżurów przeciwpożarowych w PAD * (*orientacyjny*), w okresie akcji bezpośredniej z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu.

Okres **	Godziny ***
16.04 - 30.04	9:00 - 20:00
01.05 - 15.05	9:00 - 20:30
16.05 - 31.07	9:00 - 21:00
01.08 - 15.08	9:00 - 20:00
16.08 - 31.08	9:00 - 19:30
01.09 - 15.09	9:00 - 19:00
16.09 - 30.09	9:00 - 18:30

* - zgodnie z harmonogramem pracy PAD RDLP (może ulec zmianie w zależności od decyzji dyrektora RDLP w Białymstoku).

** - termin rozpoczęcia i zakończenia dyżurów w PAD, może ulec zmianie w zależności od lokalnych warunków pogodowych. Możliwe jest późniejsze rozpoczęcie dyżurów, a także wcześniejsze lub późniejsze ich zakończenie. Maksymalna prognozowana ilość godzin dyżuru PAD w 2021 roku: 1120 godzin (168 dni).

*** - w soboty, niedziele i święta dyżur należy pełnić od godziny 9:00, a w dni robocze od godziny 15:30.